

Без съмнение книгата „Тиранията” – жертви и палачи на проф. Диню Шарланов е едно от първите важни документални свидетелства, появили се в първите години след рухването на комунизма в България.

Това е втората негова книга, публикувана през 90-те години (първата е „Българската гилогина. Тайните механизми на народния съд” (1994) в съавторство с Поля Мешкова, която сайтът също ще представи).

Редно е да отбележа, че Диню Шарланов е един от първите изследователи, които работят с архива на Държавна сигурност след промените.

Трудът хвърля значителна светлина върху чистката в българското общество и елит, започнала непосредствено след 9 септември 1944 г. в окупираната от Съветската армия България.

Проф. Шарланов посочва във въведението:

„Има събития в нашата най-нова история, които винаги ще ни съпътстват и с болка ще ни

Написано от Христо Христов
Неделя, 13 Ноември 2011 14:50

напомнят за себе си. Такива са събитията, които протичат в драматичните години на налагане на комунистическата тоталитарна система у нас след септември 1944 г. Поколение след поколение ще обръщат поглед към тях и с учудване и срам ще питат: нима това е възможно?

И наистина те ще имат основание за това грозно време на масови убийства, на изпращане на хиляди хора в лагери и изселване, на лишаване от елементарни граждански права на стотици хиляди други. Така целенасочено тираните създават социален климат на страх и на лична политическа изолация. И всичко това се извежда като основна задача на БРП (к) и се облича в държавна политика.

По същество обаче то влиза в остро противоречие с народопсихологията на българина, защото се въвежда една нетрадиционна обществена система с насилие и по волята на чужда държава.”

⋮

Авторът задава въпроса дали поколенията, отдалечени с десетилетия от годините на отмъщение и кръв, да знаят истината за драматичната съдба на своя род, да открият гробовете на своите бащи, майки и близки? „Отговорът за едно гражданско общество може да бъде само един и то казано с висок глас „ДА”, убеден е Шарланов.

В книгата е направен ценен паралел между броя на загиналите преди 9 септември 1944 г. и след това при установяване на комунистическия режим, като използва официални данни, както на Музея на революционното движение в България, така и на държавното обвинение по т. нар. народен съд.

Книгата се състои от четири части, в които подробно са засегнати различни престъпления на режима след 9 септември 1944 г.

В **първата част** е разгледана операцията срещу земеделския лидер Г. М. Димитров и принудителното му напускане на България, както и последвалия съдебен процес срещу

него и задочното му осъждане на доживотен затвор; Ликвидирането на лидера на БСП Кръстю Пастухов; разправата с писателя земеделец Трифон Кунев; засегнат е въпросът с присъединяването на Пиринския край към Македония и създаването на федерация между България и Югославия; политиката на БКП и Георги Димитров към царското семейство.

Втората част е посветена на репресиите на комунистическата власт срещу войската и българското офицерство. Проследени са събитията по овладяването на армията и налагането на партиен контрол върху нея. Представени са акциите срещу „Военен съюз” и „Неутрален офицер”.

Третата част разглежда политиката на Кремъл и на Георги Димитров срещу ликвидирането на лидера на опозицията Никола Петков, съдебния процес и смъртната му присъда.

Последната, **четвърта част**, изследва втората вълна от репресии срещу политическата опозиция, разправата със социалдемократите и Демократическата партия, както и изселванията и политическите процеси, започнали през 1947 г.

Книгата е написана на базата на богати архивни източници от архива на МВР, Централния държавен архив и партийния архив. В приложенията към книгата са публикувани различни документални свидетелства от този период, включително и отнасящи се до политиката на САЩ и СССР към България и редица спомени на различни политически фигури.

„Тиранията” е ценен източник за всеки, който проявява интерес към периода на установяване на тоталитарния комунистически режим в България с помощта на Москва.

Книгата е издадена през **1997 г.** от ИК **„Стрелец”, 270 страници.** Няма данни да е произдавана след това, което я прави още по-ценна.